

U 4/2013 rd

**Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens
förslag till ändring av rådets förordning (*procedurför-
ordning*)**

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen
översänds till riksdagen kommissionens för-
slag av den 6 december 2012 till rådets för-
ordning om ändring av förordning (EG) nr

659/1999 om tillämpningsföreskrifter för ar-
tikel 93 i EG-fördraget (KOM (2012) 725
slutlig) samt en promemoria om förslaget.

Helsingfors den 14 februari 2013

Arbetsminister *Lauri Ihalainen*

Regeringssekreterare Tarja Sinivuori-Boldt

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET

PROMEMORIA EU/2012/1763
6.2.2013**KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL RÅDETS FÖRORDNING OM ÄNDRING AV
FÖRORDNING (EG) NR 659/1999 OM TILLÄMPNINGSFÖRESKRIFTER FÖR ARTI-
KEL 93 I EG-FÖRDRAGET****1 Bakgrund till förslaget**

De principer enligt vilka företag beviljas statligt stöd finns angivna i artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF). Utöver FEUF-fördraget består EU:s regler om statligt stöd bl.a. av nästan fyrtio dokument, dvs. förordningar, ramar och riktlinjer som utfärdats av Europeiska kommissionen samt av två förordningar som antagits av rådet. Komplexiteten hos de nuvarande materiella bestämmelserna och förfaranderamarna har upplevts problematisk ur statsstödsreglernas synvinkel. Våren 2012 inledde kommissionen ett arbete för modernisering av det statliga stödet i EU (KOM(2012) 209 slutlig). En stor del av ovan nämnda regelverk kommer att revideras i samband med det.

Målet för reformen är för det första att ändra reglerna om statligt stöd så att dessa bidrar till ekonomiskt tillväxt i enlighet med målen för Europa 2020 - strategin. För det andra är målet att fokusera insatserna på de mest konkurrenssnedvridande fallen med hänsyn tagen till den inre marknadens funktion. Det tredje målet för reformen är att förenkla reglerna om statligt stöd och snabba upp kommissionens förfarande för handläggning av klagomål.

Ändringen av rådets förordning (EG) nr 659/1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget (nedan procedurförordningen) har en central roll i detta omfattande reformarbete. I procedurförordningen föreskrivs bl.a. om kommissionens behörighet och fastställs kommissionens skyldighet att genomföra en prövning av de klagomål angående statligt stöd som lämnats in till kommissionen. En reform av kontrollen av statliga stöd behövs för att förbättra kvaliteten på kommissionens kontrollåtgärder och

att göra kontrollen till ett instrument för främjande av en sund användning av offentliga medel för en tillväxtorienterad politik och att begränsa en snedvridning av konkurrensen som skulle leda till olika konkurrensvillkor på den inre marknaden.

Målet med denna reform av procedurförordningen är att förkorta kommissionens handläggningstider för klagomålen angående statligt stöd, vilka har tenderat att bli alltmer utdragna, samt att säkerställa att kommissionen inriktar sina resurser på handläggningen av sådana klagomål som anses ha mest skadliga verkningar med tanke på konkurrensen. Enligt kommissionen beror de långa handläggningstiderna bl.a. på att kommissionen får in cirka 300 nya klagomål varje år. För att kommissionen skulle kunna förkorta handläggningstiderna bör den kunna prioritera klagomål som ska prövas samt snabba upp insamlingen av behövlig information. Nuförtiden ska kommissionen undersöka alla påståenden om eventuellt olagligt stöd och fatta beslut om dessa. Kommissionen har inte behörighet att sätta prioriteringar för handläggningen av klagomål. Kommissionen får inte heller alltid korrekt och fullständig information från parterna, vilket kan göra handläggningen långsammare. Enligt förslaget ska kommissionen ha mer effektiva verktyg för insamling av all behövlig information från marknadsaktörerna så snabbt som möjligt för att kunna meddela beslut inom en tidsram som är rimlig ur företagets synvinkel.

Procedurförordningen förblir till stora delar oförändrad, och de ändringar som planeras kommer att göras i förordningens anda och så att de överensstämmer med dess mål och att de motsvarar huvudsakligen de förfaranden som redan följs när kommissionen handlägger konkurrensärenden med stöd av artiklarna 101 och 102 artiklar i FEUF. Kommis-

sionens behörighet i fråga om kontrollen av statligt stöd ändras således på motsvarande sätt som i rådets förordning (EG) nr 1/2003 (nedan tillämpningsförfordningen) föreskrivs om konkurrensövervakning.

2 Förslagets huvudsakliga innehåll

Rådets gällande procedurförordning förblir till största delen oförändrad. De viktigaste ändringar som kommissionen föreslår gäller snabbare handläggning av klagomålen, effektivare insamling av information och nationella domstolars roll i statsstödsärenden.

För bättre handläggning av klagomålen föreslår kommissionen att det ställs två grundläggande villkor för att kommissionen ska vara skyldig att pröva ett klagomål och det uppstår en rätt för den klagande att få ett beslut i ärendet. Den klagande ska visa att denne är en intresserad part i målet. Enligt artikel 1 h i procedurförordningen avses med intresserad part en medlemsstat eller en person, ett företag eller en företagssammanslutning, vars intressen kan påverkas av att stöd beviljas, framför allt stödmottagaren, konkurrerande företag och branschorganisationer. Dessutom ska det bli obligatoriskt för den klagande att använda en av kommissionen fastställt formulär för inlämning av klagomål. Formulären används också för närvarande, men ett noggrant ifyllande av formulären är inte någon förutsättning för att kommissionen ska vara skyldighet att pröva klagomålet. Om nämnda krav inte uppfylldes, skulle kommissionen kunna betrakta meddelandet som marknadsinformation på basis av vilken kommissionen vid behov kan inleda en ex officio-undersökning, men kommissionen är inte skyldig att pröva ärendet eller fatta beslut i ärendet.

Om den klagande inte lämnar de upplysningar som kommissionen specificerat i sin begäran om upplysningar inom en angiven tidsfrist, kan kommissionen besluta att officiellt avskriva klagomålet på grund av den klagandes passivitet.

Enligt förslaget minskar reformen antalet klagomål och förkortar handläggningstiden för klagomål överhuvudtaget, eftersom kommissionen då kan inrikta sina resurser på klagomål som har största betydelse. Det kan

uppskattas att reformen minskar också den administrativa bördan för medlemsstaterna och de klagande då kommissionen redan vid inledning av granskningen skulle få tillgång till tillräcklig information. När det gäller den möjlighet att prioritera klagomålen som kommissionen föreslås få motsvarar förslaget det förfarande som i tillämpningsförfordningen föreskrivs i fråga om konkurrensövervakning i ärenden som hänför sig till artiklarna 101 och 102 artiklar i FEUF. Kommissionens möjlighet till prioritering har till denna del inte konstaterats ha några negativa effekter. Förslaget att kommissionen ska få inrikta sina insatser på de fall som är mest betydelsefulla med tanke på snedvridning av konkurrensen välkomnas. Målet att förkorta handläggningstiderna för klagomål ska också betraktas som eftersträfvansvärt.

När det gäller effektivare insamling av information föreslås det ändringar i kommissionens befogenheter att ålägga företag att svara på kommissionens begäran om upplysningar. Ändringen gäller endast sådana begärda upplysningar som behövs för utredning av komplicerade fall som är föremål för en formell granskning enligt artikel 108.2 i FEUF. För närvarande får kommissionen de upplysningar som den behöver för avgörande av fall som är föremål för en formell granskning huvudsakligen av medlemsstaternas myndigheter, eftersom kommissionen inte har befogenheter att ålägga företag att svara på sin begäran om upplysningar. För närvarande har dock myndigheterna i vissa medlemsstater inte effektiva medel för få all den information som kommissionen behöver av företagen. Enligt förslaget behöver kommissionen i vissa fall mer information än vad den har hittills fått av medlemsstaterna. Enligt förslaget förutsätter ett snabbt och tillförlitligt avgörande av fallen exakta och kompletta uppgifter som kommissionen måste få tillgång till så snabbt som möjligt. Upplysningar skulle kunna begäras också av företag som inte omfattas av statsstödsgranskningen. Upplysningarna kunde gälla t.ex. sådan marknadsinformation som företaget redan förfogar över. Kommissionen kan förena sin begäran om upplysningar av företag med sanktioner. Möjligheten att vidta sanktionsåtgärder omfattar inte sådana fall med begä-

ran av upplysningar som riktats till medlemsstater. Kommissionen kan utdöma sanktioner om ett företag lämnat felaktiga eller bristfälliga uppgifter avsiktligt eller av oaktsamhet. Innan kommissionen beslutar om några sanktioner ska den samråda med företaget. Medlemsstaterna ska informeras på tillbörligt sätt om både begäran om upplysningar och svar som erhålls. Sådana känsliga uppgifter som företag lämnat ska behandlas konfidentiellt. Dessutom konstateras det i förslaget att i fråga om sektorspecifika utredningar behöver kommissionen få marknadsinformation också direkt från företagen när kommissionen anser det nödvändigt att utreda problem som förekommer inom en viss ekonomisk sektor i flera medlemsstater eller som är förenade med ett visst stödinstrument.

Förslaget motsvarar också till denna del kommissionens befogenheter i fråga om konkurrensövervakning. Till denna del kan det dock anses viktigt att kommissionens skyldighet att lämna ut uppgifter till den medlemsstat som är föremål för en granskning ska i detalj skrivas in i förordningen. Den viktiga roll som den medlemsstat som är föremål för granskningen har i prövningen av klagomålet får inte äventyras. Dessutom bör uppmärksamhet fästas vid den administrativa börda som medförs för företag som inte omfattas av granskningen. Kommissionens begäran om upplysningar bör därför vara välgenomtänkt. Med tanke på Finlands konkurrenskraft kan det dock anses vara bra att kommissionen förfogar över mer effektiva verktyg för undersökning av lagenligheten hos det statliga stöd som medlemsstaterna beviljat. Den möjlighet att besluta om sanktioner som är förenad med begäran om upplysningar garanterar att kommissionen får information. Förslaget gör kontrollen av statligt stöd mer effektiv och ökar tillförlitligheten hos den. Statsrådets ståndpunkt är att Finland inte ska motsätta sig förslaget.

Vad gäller nationella domstolars roll föreslås att när nationella domstolar undersöker fall av statligt stöd kunde, om de så önskar, begära handlingar av kommissionen eller begära kommissionens synpunkter på tillämpningen av lagstiftningen om statligt stöd. Det föreslås dessutom att kommissionen på eget initiativ ska kunna ge ett skriftligt yttrande

till den nationella domstolen eller, med domstolens samtycke, också ett muntligt yttrande. I syfte att utarbeta sina yttranden får kommissionen begära att den berörda domstolen i medlemsstaten översänder alla handlingar som är nödvändiga för en bedömning av ärendet. I förslaget konstateras det att samarbetet med de nationella domstolarna i ärenden som gäller statligt stöd är viktigt. Hittills har samarbetet varit ganska begränsat och kommissionen önskar kunna vara mer till hjälp i fortsättningen till denna del.

Kommissionen har redan motsvarande möjlighet till samarbete med nationella domstolar när det gäller konkurrensövervakning. Statsrådets ståndpunkt är att så långt ändringen inte innefattar element som gör att de finländska domstolarnas oberoende ställning äventyras kan förslaget välkomnas.

3 Förslagets rättsliga grund och subsidiaritetsprincipen

Förordningens rättsliga grund är artikel 109 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Subsidiaritetsprincipen tillämpas inte eftersom förslaget gäller tillämpning av reglerna om statligt stöd, vilket faller inom Europeiska unionens exklusiva behörighet.

4 Behandlingen av förslaget i Europeiska unionen och den nationella behandlingen av förslaget

Behandlingen av förslaget har inletts i rådets arbetsgrupp den 22 januari 2013 och avsikten är att behandlingen sker under vårens lopp. Europaparlamentet kommer att höras i ärendet och beslutet i rådet kommer att fattas med kvalificerad majoritet. Förordningen avses träda i kraft vid ingången av 2014.

Ärendet behandlades i EU -12 konkurrens-, statsstöds- och upphandlingssektionen den 31 januari 2013.

5 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet understöder godkännandet av förslaget. Förslaget skapar klarhet i kontrollen av statliga stöd och snabbar upp hand-

läggningen av klagomålen angående statligt stöd.

6 Konsekvenser för den nationella lagstiftningen Ålands ställning

Förslaget har inga konsekvenser för den nationella lagstiftningen. Rådets förordning är direkt tillämplig rätt i Finland, inklusive Åland.

7 Andra konsekvenser

Förslaget har inga egentliga ekonomiska konsekvenser eller konsekvenser för myndigheternas verksamhet. Förslaget kan minska myndigheternas arbete i anslutning till kontrollerna av statligt stöd i någon mån, men inte i någon betydlig utsträckning. I de fall där upplysningar begärs av företag som inte omfattas av undersökningen av statligt stöd är det möjligt att den administrativa bördan för företag ökar i någon mån.